

MELKVEEHOUDERS GAAN OP ZOEK NAAR VERBETERPUNTEN

In het kader van het Interregprogramma 'Protecow' wisselen melkveehouders uit Noord-Frankrijk, Wallonië en West-Vlaanderen hun successen en ervaringen uit, om vooruitgang te boeken in hun bedrijfsvoering. Dat doen ze met de begeleiding van adviseurs van de partnerorganisaties. – *Luc Van Dijck*

Het project Protecow (samentrekking van proteïne, economie/ecologie en het Engelse cow) ging begin 2017 van start en loopt over vier jaar. Het wil melkveeouders in het Frans-Belgische grensgebied helpen om hun technische en economische resultaten te verbeteren. De projectpartners zijn *Avenir Conseil Elevage en Idele* (Frankrijk), CRA-W (Wallonië) en ILVO en Inagro (Vlaanderen). Ze krijgen financiële steun van Europese fondsen binnen het Interreg V-programma. De doelstelling van het project is om de uitgaven van de melkveeouders te beperken en de producten te optimaliseren. Dit om de sector te wapenen tegen de prijsschommelingen in de markt.

Nuchtere kijk

Carl Vanhoutte, secretaris van de kring leper Melkveeouders, houdt op zijn melkveebedrijf Lindegoed in Zillebeke een 112 melkkoeien. Hij lichtte toe waarom hij deelnam aan het project. "Ik wil meer liters melken met hetzelfde kracht-

voer. Dat kan enkel met een geoptimaliseerd rantsoen. Onze bijeenkomsten zijn ook interessant omdat je zo, door te discussiëren en ervaringen uit te wisselen met collega's uit drie regio's, bedrijfsblindheid vermindert. In gesprekken en discussies met collega's leer je beter naar je eigen bedrijfsvoering te kijken. Ik heb geleerd dat je alle aspecten van de bedrijfsvoering nauwgezet moet analyseren en dat het verschil vaak ligt in kleine dingen. Noord-Franse boeren geven blijk van een nuchtere kijk op de productie van melk: eerst het maximum uit eigen voeders halen en pas dan bijpassen met aangekocht voer. Nog een uitdaging is om de variabele kosten per liter laag te houden om prijsschommelingen beter te kunnen bufferen."

Het verschil ligt vaak in kleine dingen

In een voorgaand project werkten Franse en Vlaamse melkveeouders al samen. Die groep blijft bestaan, maar werd in het

nieuwe project uitgebreid met Waalse melkveeouders. De eerste maanden van het project kwamen de deelnemers van iedere regio apart samen. Op 22 maart ontmoetten de achttien Franse, Vlaamse en Waalse melkveeouders elkaar tijdens de eerste gezamenlijke vergadering. Tijdens deze en andere bijeenkomsten kwamen verscheidene onderwerpen aan bod: van het beheer van de veestapel over graslanduitbating tot technische en economische resultaten. Hoe kunnen we met minder krachtvoer toch hoge melkproducties halen? Hoe kunnen we de vet- en eiwitgehalten in de melk verbeteren door meer graskuil van een goede kwaliteit te gebruiken in de rantsoenen? Hoe kunnen we door gebruik van eigen eiwitbronnen minder afhankelijk worden van geïmporteerd sojaschroot?

Krachtvoer per liter

De bijeenkomst van 22 maart stond in het teken van krachtvoederverbruik per liter melk. In de drie regio's werd er gemid-

deld op de zes bedrijven evenveel liter melk per koe gemolken. Ook de vruchtbaarheid van de koeien in de drie regio's was nagenoeg gelijk (leenzelfde tussenkalftijd met ongeveer evenveel inseminaties per dracht). En toch gebruiken de zes Franse melkveehouders gemiddeld 25 gram minder krachtvoer per liter melk. Dit krachtvoer was dan nog eens goedkoper dan bij de Belgische collega's. Dit verschil heeft een grote impact. Bij een jaarproductie van 500.000 liter melk komt dit al op een besparing van 12.500 kg krachtvoer. Deze vergelijking is vooral interessant omdat de Franse collega's gemiddeld gezien niet minder presteerden. Dit is dan ook de les die de Vlaamse veehouders trokken uit de bijeenkomst: zoek waar je krachtvoer kan uitsparen zonder dat dit ook maar enige invloed heeft op de resultaten.

Een jaar na de start levert de samenwerking al resultaat op en werken de melkveehouders nu bewuster aan de uitbating van hun grasland. Ze denken na over de grassoorten en variëteiten aan vlinderbloemigen, de oogstmethode, de bemesting en de kwaliteit van het geogoste ruwvoer. Het resultaat werd verwerkt in negen fiches met informatie over hoe de melkveehouders hun eiwitautonomie kunnen verbeteren. In deze fiches komen evenveel technieken aan bod om zelf voeders te voorzien. Voor onder meer het benutten van het najaarsgras, vlinderbloemigen, koolzaadschroot en maïsglutenvoer komen de bruikbaarheid, de implementatieregels, de technische en economische effecten, de sterke en zwakke punten, de kansen en bedreigingen en de nodige praktijktips aan bod. Deze fiches zijn beschikbaar op de projectwebsite www.interreg.protecow.eu (onder de rubriek documenten). Een ander thema is de voederefficiëntie. Hoe kunnen bedrijven de voederefficiëntie verhogen en hun rentabiliteit verbeteren? Om de voederpraktijken in de drie regio's met elkaar te kunnen vergelijken, zullen de projectpartners de rantsoenen inventariseren en analyseren. De Franse tool 'Systool Web' van INRA maakt deze oefening mogelijk. Bij dit alles is het de bedoeling van het project om de opgedane kennis uit te dragen naar heel de sector.

Van 60 naar 120 melkkoeien in nieuwe stal

Tegen de middag bezochten de deelnemers aan het project het melkveebedrijf van Francis en Thibault Lamerand in Le

1 Opvallend aan deze stal is dat de voeder gang in U-vorm helemaal rond de stal loopt. Dat maakt het werk met machines gemakkelijk: aan de ene kant naar binnen en aan de andere kant naar buiten. Achterruit manoeuvreren hoeft niet **2** Op de eerste gezamenlijke bijeenkomst van het project Protecow bezochten de deelnemers het nieuwe melkveebedrijf van Francis en Thibault Lamerand in Le Bizet. **3** Francis Lamerand: "De technische installatie is ondergebracht in een subway. Dat geeft meer comfort in de melkput. Ook is de installatie beschermd tegen de vorst."

Waar kan je krachtvoeder uitsparen zonder dat dit enige invloed heeft op de resultaten?

Bizet, een deelgemeente van Komen-Waasten. Het bedrijf ligt in Wallonië, op een boogscheut van Vlaanderen en Frankrijk. Toen zoon Thibault in 2015 mee in het bedrijf stapte, werd beslist om voluit voor de melk te gaan en de vleesveetak af te bouwen. De plannen voor een nieuwe stal volgden al snel en al in 2016 deden de koeien hun intrede in de nieuwe melkveestal die gebouwd werd door VL-Trac. De melkveestapel groeide van 60 naar 120 koeien. De stal meet 60 bij 38 meter en biedt plaats aan 150 koeien. De hele stal, op de voeder gang na, is onderkelderd met een mestkelder van

2,20 meter diep. Dat resulteert in een mestopslagcapaciteit van 8 maanden. Twee mestmixers draaien iedere nacht een kwartier. Een meteostation bedient de windbreekgordijnen. Een klauwkapbox is vast geïnstalleerd om snel de dieren te kunnen behandelen wanneer nodig. Een mestrobot houdt de roosters proper. In de strobox is er plaats voor een vijftiental koeien die wat meer comfort behoeven. De stierkeuze is het werk van Thibault. De koeien die na twee inseminaties nog niet drachtig zijn, gaan bij de dekstier van vreemde origine. Die komt ook goed van pas voor de detectie van tochtige koeien.

U-vorm

Opvallend aan deze stal is dat de voeder gang in U-vorm helemaal rond de stal loopt. De reden hiervoor is dat de achtermuur aan de noordzijde ligt en daarom helemaal dichtgemaakt is. Het werkt ook gemakkelijk. Doordat de voeder gang en het voederhek aan de achterzijde doorlo-

pen, zijn er ruim meer plaatsen aan het voederhek. Zo vinden alle koeien een plaats aan het voederhek, ook bij een volle stalbezetting van 150 dieren. Manoeuvreren is in de stal geen enkel probleem: aan de ene kant erin en aan de andere kant eruit. De gang die naar de melkstand leidt doet ook dienst als wachtruimte. Alle dieren worden er voor het melken verzameld.

Om te melken viel de keuze op een Solidex 2 x 16 melkstand van DeLaval. Die melkt de huidige 120 koeien op ongeveer een uur. De Solidex is een zij-aan-zij-melkstand met conventionele uitgang. Het hekwerk wordt met perslucht omhoog gestuurd wanneer de koeien de stal

verlaten. Dit type melkstal is 4 tot 5 meter smaller dan een melkstal met frontuitgang. Dit geeft een aanzienlijke besparing op de bouwkosten en de vrijgekomen ruimte kan bijvoorbeeld benut worden voor een selectieruimte. De stal oogt degelijk en de koewissels verlopen vlot. De transparante mestplaat zorgt voor overzicht op de koeien. Er is hier niet gekozen voor een mestgoot "omdat dit veel werk vraagt om deze proper te houden." De melkstal is uitgerust met de F17-melkproductie-indicator en dierherkenning, zodat alle data geregistreerd worden in het Delpro-managementprogramma. Op basis van het weekgemiddelde van de melkproductie worden de

krachtvoerrantsoenen bepaald en verdeeld in de melkstal. Na de melkstal is er een driewegselectiebox geïnstalleerd zodat de koeien automatisch kunnen worden afgezonderd naar de strobox en in twee productiegroepen kunnen worden opgesplitst. De technische installatie is ondergebracht in een *subway*. "Dat werkt proper, zowel in de melkstand die vrij blijft doordat er geen extra installaties staan als in de kelder waar alle apparatuur netjes geïnstalleerd is. Ook het lawaai van de melkinstallatie is uit de melkput gebannen. Bovendien is de hele installatie beschermd tegen de vorst." De koeltank heeft een capaciteit van 15.000 liter. De melk wordt om de drie dagen opgehaald door LDA.

Het TMR-rantsoen is samengesteld op basis van een productie van 30 liter. Alle krachtvoer wordt verdeeld in de melkstand. De koeien krijgen maximaal 6 kg krachtvoeder per dag verdeeld over de twee melkbeurten. De afwezigheid van krachtvoerboxen in de stal zelf vermijdt agressie tussen de dieren en brengt rust in de stal. De koeien gaan tussen 11 en 17 uur naar buiten. De huiskavel bestaat uit 8 ha. Het bedrijf beschikt over ongeveer 85 ha grond.

"We melken nu 10.000 liter en ons objectief is om op termijn te groeien naar 12.000 liter. Daar zetten we met onze bedrijfsstrategie op in. Een van de aandachtspunten is een betere productie en bewaring van het ruwvoer. Maar er zijn nog tal van andere verbeterpunten. Onze deelname in ProtecCow helpt ons in dat leerproces", besluit Francis Lamerand. ■

Meer informatie over het project ProtecCow vind je op de website www.interreg-protocow.eu.

1 Om te melken viel de keuze op een Solidex 2 x 16 melkstand van DeLaval. 2 In de strobox is er plaats voor een vijftiental koeien die wat meer comfort behoeven.